

СЕКЦІЯ 1 ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ОПТИМІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF THE STATE IN THE CONDITIONS OF RESOURCE OPTIMIZATION: THEORETICAL ASPECT

Забезпечення економічної безпеки має дуже важливе значення на формування стратегії соціально-економічного розвитку України. По мірі розширення глобальної фінансово-економічної кризи проблеми національної економічної безпеки ще більше загострюються. В останні роки проблема забезпечення економічної безпеки характеризується новими аспектами свого теоретичного змісту у зв'язку з тим, що відбувається інституційна трансформація сучасної національної економіки, що є найважливішою умовою модернізації. Визначення нових тенденцій та закономірностей інституційного забезпечення модернізації економіки є найважливішим аспектом економічної безпеки. У статті відзначається, що забезпечення економічної безпеки держави базується на використанні ресурсів, проте вони є обмеженими. Наразі війна призвела до значних прямих та непрямих втрат у національній економіці й ще більшого їх зменшення.

Основні стратегічні основи безпеки розробляються та реалізуються законодавчою та виконавчою владою та відображені у нормативно-правових актах Президента України, Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки та оборони, Національний банк України. Стратегічною метою економічної безпеки є усунення економічних загроз, викликів та ризиків національній економіці на основі формування механізмів забезпечення економічної безпеки, які конкретизуються у відповідних організаційно-економічних, нормативно-правових заходах.

У статті висвітлено особливості інституційного забезпечення економічної безпеки держави в умовах нестабільності та виникнення нових загроз, пов'язаних із російською агресією. Розглянуто форми забезпечення економічної безпеки та пропозиції для України. Визначено проблеми забезпечення економічної безпеки України в умовах війни та рекомендації для відновлення рівня безпеки.

Ключові слова: Стратегія економічної безпеки, економічна безпека, загрози, індикатори, безпека, ресурси.

Ensuring economic security is very important for the formation of the strategy of socio-economic development of Ukraine. As the global financial and economic crisis expands, the problems of national economic security become even more acute. In recent years, the problem of ensuring economic security has been characterized by new aspects of its theoretical content due to the fact that the institutional transformation of the modern national economy is taking place, which is the most important condition for modernization. Determining new trends and patterns of institutional support for the modernization of the economy is the most important aspect of economic security. The article notes that ensuring the economic security of the state is based on the use of resources, but they are limited. So far, the war has led to significant direct and indirect losses in the national economy and an even greater decrease in them.

The main strategic bases of security are developed and implemented by the legislative and executive authorities and are reflected in the normative legal acts of the President of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Council of National Security and Defense, the National Bank of Ukraine. The strategic goal of economic security is the elimination of economic threats, challenges and risks to the national economy based on the formation of mechanisms for ensuring economic security, which are specified in the relevant organizational, economic, regulatory and legal measures.

The article highlights the peculiarities of the institutional provision of economic security of the state in conditions of instability and the emergence of new threats associated with Russian aggression. Forms of ensuring economic security and proposals for Ukraine were considered. The problems of ensuring the economic security of Ukraine in the conditions of war and recommendations for restoring the level of security are identified.

Key words: Economic security strategy, economic security, threats, indicators, security, resources.

УДК 351.861

DOI <https://doi.org/10.32843/ptm2663-5240-2022.30.1>

Бурик З. М.

д. наук з держ. упр., доцент,
професор кафедри публічного
управління та адміністрування
Університет Григорія Сковороди
в Переяславі,
провідний науковий співробітник
Інститут держави і права
імені В.М. Корецького
Національної академії наук України

Черняхівська В. В.

к. наук з держ. упр.,
доцент кафедри публічного управління
та адміністрування
Міжрегіональна академія
управління персоналом

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасних соціально-економічних системах особлива роль приділяється економічній безпеці, як на макро-, так і на мікро-економічному рівні. Економічна безпека країни визначається рівнем економічної безпеки складових національної економічної системи:

окремих суб'єктів господарювання, кластерів, галузей народного господарства. Фактори розвитку та загрози економічній безпеці держави також переплітаються, взаємодіють та взаємозалежать на різних рівнях управління економікою – національному, регіональному та світовому. У зв'язку формування та реалізація

державної політики забезпечення безпеки має бути спрямована на ефективне використання потенціалу економіки, розвитку виробництва та кооперації, включаючи реалізацію проєктів, формування сприятливого сталого інвестиційного клімату через планомірне досягнення стратегічних та тактичних цілей функціонування та розвитку зовнішньоекономічної та внутрішньої соціально-економічної системи держави. Створенням сприятливих умов розвитку економіки досягається підвищення рівня конкурентоспроможності держави, що забезпечує економічну безпеку держави через достатнє забезпечення ресурсами необхідного рівня національної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань економічної безпеки держави присвячено наукові праці: Л. Акімової [1], З. Гбур [2], Н. Попадинця [8] та ін. Створення і функціонування механізмів та систем забезпечення економічної безпеки держави досліджували: А. Чубенко [14], О. Скорук [12], Т. Петреман, К. Дубич [7] тощо. Питанням зарубіжного досвіду регулювання економічної безпеки держави присвячено наукові праці: М. Денисенко, П. Колісніченко [3], Л. Корчевської [5], С. Лекарь [6] та ін.

Аналіз наукових праць свідчить, що сьогодні залишається актуальним питання забезпечення економічної безпеки держави в умовах сучасних тенденцій, які посилюють виклики і загрози національній безпеці, особливо в умовах воєнного стану та обмеженості ресурсів.

Мета статті – визначити теоретичні форми та засоби забезпечення економічної безпеки держави в умовах обмеженості ресурсів для можливого їх застосування на практиці.

Виклад основного матеріалу. У системі забезпечення національної безпеки України виділяють складові, до яких відносять: захист державного суверенітету та територіальної цілісності; гарантування конституційного ладу; створення умов для політичної та економічної незалежності; забезпечення громадського порядку; боротьбу зі злочинністю тощо.

Безпечне функціонування економіки висвітлено у Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року, затвердженої Указом Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021 [13], де забезпечення економічної безпеки визначено як «стале нарощення конкурентоспроможності економіки України, так і на поступове зміцнення економічної стійкості та відповідно невразливості національної економіки до зовнішніх і внутрішніх загроз. Отже, стратегічний курс у сфері забезпечення економічної безпеки має два взаємопов'язаних напрями: напрям розвитку та безпековий напрям».

Безпековий напрям у сфері забезпечення економічної безпеки полягає у випередженні розбалансування економіки, підвищенні її стійкості до впливу зовнішніх і внутрішніх викликів та загроз, для виконання чого запроваджується постійний моніторинг економічної стійкості. Такий моніторинг проводиться на основі визначених індикаторів стану економічної безпеки та їх критичних меж (наведені в додатку до Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року), вихід за які загрожує розвитком масштабних кризових процесів в економічній сфері. Напрямок розвитку у сфері забезпечення економічної безпеки полягає у підвищенні конкурентоспроможності національної економіки та досягненні визначених за основними складовими економічної безпеки цільових орієнтирів (наведені в додатку), що деталізуються конкретними завданнями за основними складовими економічної безпеки. У безпековому напрямі відзначені загрози, пов'язані із збройною агресією російської федерації та тимчасовою окупацією частини території України.

Забезпечення економічної безпеки включає залучення багатьох суб'єктів економічної безпеки, систему заходів та діяльність з їх реалізації з метою захисту інтересів особи, суспільства та держави від зовнішніх та внутрішніх загроз. Система забезпечення економічної безпеки ґрунтується на наступних елементах: виявлення загроз та суб'єктів загроз економічній безпеці України у сучасних умовах; визначення об'єктів захисту; розробка механізму визначення економічних інтересів, сфер та особливостей їх реалізації; аналіз особливостей та механізмів завдання шкоди економічним інтересам; визначення компетенції та взаємовідносин органів, що здійснюють діяльність із забезпечення економічної безпеки; діяльність із протидії загрозам економічній безпеці та локалізації їх наслідків.

Для підтримки необхідного ступеня захищеності об'єктів безпеки в державі прийнято правові норми, що регулюють відносини у сфері безпеки, визначаються напрями діяльності відповідних органів влади та управління у цій сфері, створюються або реформуються органи, що забезпечують, і механізми контролю та нагляду за їх діяльністю. Зокрема, закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII «Про національну безпеку України» визначив пріоритетним сталий розвиток національної економіки, громадянського суспільства і держави для забезпечення зростання рівня та якості життя населення, інтеграцію України в європейський, економічний, безпековий, правовий простір, набуття членства в Європейському

Союзи, розвиток рівноправних взаємовигідних економічних відносин з іншими державами як національні інтереси України.

В Україні шляхи досягнення цілей у сфері забезпечення економічної безпеки визначено у Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року, яка конкретизується у Національній економічній стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179 [10]. Для виконання безпосередніх функцій забезпечення безпеки суспільства, особистості та держави система виконавчої влади утворює відповідно до закону державні органи забезпечення безпеки. Так, у 2020–2021 відбулося реформування системи забезпечення економічної безпеки нашої держави у її суб'єктному складі, зокрема внаслідок прийняття *Закону України* від 28.01.2021 № 1150-IX «Про Бюро економічної безпеки України» [9], яким був створений центральний орган виконавчої влади, на який покладено завдання щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави [7]. Сферу забезпечення економічної безпеки за суб'єктами формують: Президент України, Рада національної

безпеки і оборони України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, органи центральної виконавчої та судової влади, Національний банк України, Рахункова палата України, Антимонопольний комітет України.

Економічна безпека держави складається з низки компонентів, задля забезпечення кожного з яких потрібні ресурси відповідного виду (рис.1).

Всі економічні ресурси, фактори виробництва мають одну загальну характеристику: вони є в обмеженій кількості. Оскільки потреби забезпечення економічної безпеки держави, особливо зараз в Україні, значні, а ресурси обмежені, суспільство неспроможне щодня задовольнити всі потреби. Наслідком обмеженості ресурсів є прагнення їх найкращого використання.

Наразі в Україні триває війна, й забезпечення економічної безпеки держави набуло зовсім іншого сенсу. Адже значні руйнування ресурсного потенціалу, втрати людського капіталу, продовжуються. Експертні прогнози витрат, необхідні для відшкодування збитків, спричинених тими або іншими критичними ситуаціями, дають змогу оцінити (зокрема

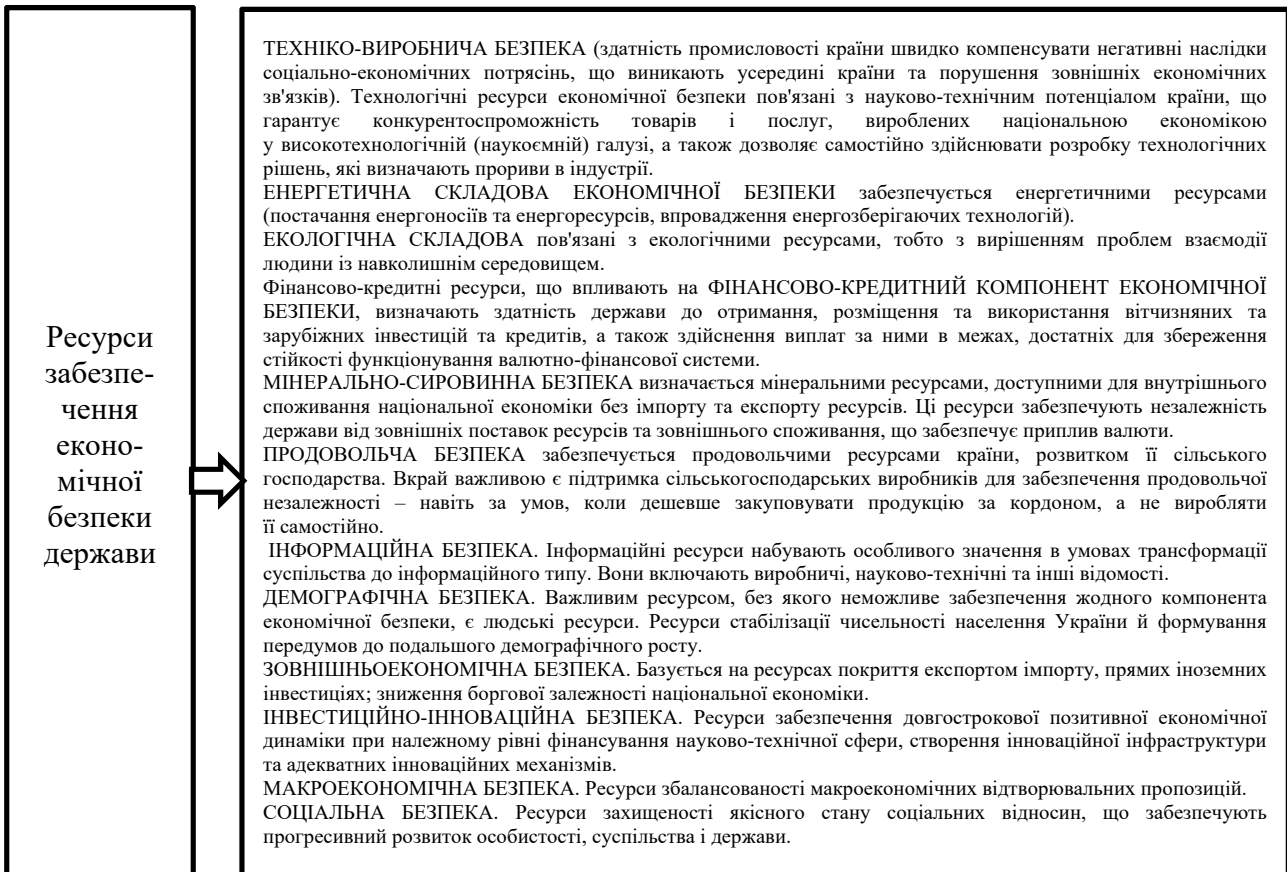

Рис. 1. Ресурсне забезпечення економічної безпеки: теоретичний аспект

у формі прямих та непрямих втрат, табл. 1) і своєчасно сформувані економічні ресурси, орієнтовані на розвиток й безпеку, а також на попередження наслідків дестабілізації.

Оцінка поточної економічної ситуації засвідчує значне погіршення рівня економічної безпеки України: економіка зазнала сильного негативного шоку, коли ВВП скоротиться за оцінками Національного банку України щонайменше на 30%. Зважаючи на рівень економічного розвитку та близькість до ЄС, Україна, швидше за все, буде нагадувати Європу після Другої світової війни, а не Ірак чи Афганістан 2002/2003 років.

Основними завданнями у сфері забезпечення економічної безпеки України є: забезпечення стійкості від зовнішніх і внутрішніх викликів та загроз національним економічним інтересам держави та інтересам її громадян; збереження та розвиток економічної потужності країни з урахуванням Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затвердженої указом Президента України від

30 вересня 2019 року № 722 [11] та позицій людиноцентризму; гарантування національної економічної незалежності та здатності до захисту національних економічних інтересів, зокрема у високотехнологічній сфері [13].

У сучасних умовах виділяють закономірності забезпечення економічної безпеки держави за обмеженості ресурсів, зокрема це залежність від: рівня забезпеченості ресурсами; ефективності вжиття спеціальних заходів, застосування спеціально виділених ресурсів; наявності спеціалізованої організаційної структури держави; зосередження на економіці країни, яка протидіє у конкурентній боротьбі; характеру взаємодії національної економічної системи з національними господарствами країн.

У процесі виробництва здійснюється спрямована зміна характеру взаємодії економіки із зовнішнім середовищем. Воно полягає у встановленні оптимальних умов (раціонального варіанту) використання ресурсів, що характеризуються забезпеченням внутрішньосистемної економічної безпеки – при вза-

Таблиця 1

Загальна оцінка прямих, непрямих втрат та потреб економіки України у розрізі галузей у відновленні, у грошовому вимірі, станом на 13 червня 2022 року

Тип майна	Оцінка втрат, млрд USD		
	Прямі втрати	Загальні непрямі втрати галузі	Загальна потреба у відновленні галузі
Житлові будівлі	36,8	2,7	57,9
Інфраструктура	31,3	17,7	41,8
Активи підприємств, промисловість	8,0	28,7	17,0
Агропромисловий комплекс та земельні ресурси	4,3	23,4	17,5
Соціальна сфера	0,2	6,4	6,6
Транспорт	2,3	0,2	4,6
Освіта	3,5	2,1	4,4
Торгівля	2,1	23,3	3,9
Енергетика	1,8	11,6	3,5
Охорона здоров'я	1,5	2,7	2,3
Житлово-комунальне господарство	1,3	2,3	1,7
Культура, туризм, спорт	0,7	4,3	1,6
Адміністративні будівлі	0,9	0,1	1,3
Цифрова інфраструктура	0,6	1,1	1,0
Фінансовий сектор	0,02	0,2	0,02
Разом	95,5	126,8	165,1
Додатково: потреба у розмінуванні українських територій, що зазнали бойових дій та обстрілів	–	–	70
Разом	–	–	235,1

Джерело: сформовано на основі [4]

емодії з економічними системами в порядку ієрархічної підпорядкованості, взаємовигідною кооперацією – при взаємодії з невідпорядкованими економічними системами, дезорганізацією функціонування економічних систем, що протидіють у конкурентній

боротьбі. Форми забезпечення економічної безпеки в умовах обмеженості ресурсів наведено у табл. 2.

Стратегії сторін, що протидіють в економічному протистоянні, зазвичай підпорядковані відповідним цілям. Стратегії можуть полягати

Таблиця 2

Форми забезпечення економічної безпеки в умовах обмеженості ресурсів

Форма	Характеристика	Особливості застосування в сучасних умовах
Економічний патронат	Спрямування на забезпечення власного виробництва. Забезпечує внутрішньосистемну безпеку систем економічного призначення, якщо сукупність цих систем розглядати як цілісну систему. У рамках економічного патронату забезпечується безпечне (з економічної точки зору) функціонування кожної системи управління, забезпечення виробництва тощо усередині більш глобальної керуючої системи	Специфіка економіки критично важливих галузей національного господарства, що обумовлює характеристики систем управління економічною діяльністю держави в ринкових умовах, а також форми та методи державного регулювання цих секторів економіки, виявляються в: монополії замовника (основний замовник, зазвичай, держава); особливих вимог до якості та технічних характеристик продукції, у її високій наукомісткості та технологічності, довгостроковості та капіталомісткості інвестиційних проектів; необхідність підтримки мобілізаційних потужностей, запасів стратегічної сировини та матеріалів; особливості спеціалізації, кооперування та режиму, що породжують пірамідальні взаємозв'язки виробників, дублювання виробництв та наукових досліджень, обмеження у передачі технологій; складнощі виходу підприємств низки критично важливих галузей економіки на зовнішні ринки.
Економічна кооперація	Забезпечує економічну безпеку держави при взаємодії економіки нашої країни з різними економічними системами, які пов'язані з цим сектором національного господарства відносинами підпорядкованості. В рамках економічної кооперації забезпечується спільне функціонування національних господарств та обмін економічними ресурсами між економічними системами різних держав світу, іноземних та міжнародних організацій.	Формами економічної кооперації є: 1) торгівля продукцією цивільного та військового призначення; 2) економічна допомога – це комплекс заходів щодо надання на безоплатній або пільговій основі послуг, продукції та/або фінансових коштів на їх придбання; 3) економічна інтеграція у межах політичних та економічних спільнот. Економічна інтеграція – вища форма економічної кооперації, заснована на міжнародному поділі праці країн різних галузей економічної діяльності. Основними видами економічної інтеграції є: кооперація в галузі розробки, стандартизації, виробництва продукції, ремонту та модернізації техніки; спільний розвиток економічної інфраструктури; спільна підготовка кадрів тощо.
Економічне протистояння	Основна форма забезпечення економічної безпеки держави в конкурентній боротьбі сторін, що протидіють. Економічне протистояння як форма забезпечення економічної безпеки держави у конфлікті може бути визначене як система заходів, спрямованих на вирішення протиріч між країнами (коаліціями, блоками країн) або між іншими противниками (суперниками, конкурентами), з використанням засобів та методів різного впливу на економіку (господарство) протилежної сторони та захисту власної економіки (господарства).	У цьому плані економічне протистояння охоплює специфічну сферу міждержавної (внутрішньодержавної або міжкоаліційної) боротьби, що включає: сферу економічної діяльності сторін, що протидіють; 2) напрями та форми економічної боротьби, підпорядковані політичним цілям цих сторін; 3) вплив на промислові, транспортні, фінансові та інші господарські системи та об'єкти та на їх захист.

в: обмеженні (розширенні) експорту (імпорту) стратегічної сировини, матеріалів, продовольства, озброєння та військової техніки; наданні (отриманні) позик та кредитів (запозиченні фінансових ресурсів); накопиченні стратегічних резервів сировини та інших ресурсів; дестабілізації (підриві) економіки протилежної сторони; резервуванні основних виробництв, транспортних комунікацій; експлуатації (використання) виробничих потужностей, сировинних та інших ресурсів економічних районів, союзників, нейтральних країн тощо.

Основне завдання держави в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах обмеженості ресурсів – створення такого економічного, політичного та нормативно-правового середовища та інституційної інфраструктури, які стимулювали б розвиток та функціонування найбільш життєздатних підприємств, виробництво перспективних конкурентоспроможних товарів та їх експорт.

Враховуючи значну обмеженість ресурсів України, зокрема й через війну, забезпечення її економічної безпеки має базуватися на основі подальшої євроінтеграції, переходу на «військову економіку» і максимально ефективного використання наявної економічної допомоги. Основними видами економічної допомоги є: відновлення/реконструкція/будівництво об'єктів інфраструктури економіки; передача технологій виробництва; передача (продаж) ліцензій виробництва різних видів продукції; активізація формування потенційних та професіоналізації фактичних кадрів задля відбудови економічної безпеки нашої держави.

Необхідні для забезпечення економічної безпеки ресурси Україна може отримати також внаслідок ліквідації або зменшення обороту «тіньової економіки», «неформального виробництва» та «фіктивної економіки».

Висновки. Основними проблемами забезпечення економічної безпеки України залишаються: військова агресія, обмеженість енергетичних та інших ресурсів, зруйнованість промислових підприємств на тимчасово окупованих територіях і територіях де ведуться військові дії, тіньова економіка, які призводять до значного зниження ресурсного забезпечення економічної безпеки. Основне нормативно-правове забезпечення щодо захисту економічної безпеки держави, що було сформовано у довоєнний період потребує суттєвого коригування враховуючи ситуацію.

Забезпечення економічної безпеки держави сьогодні може базуватися на застосуванні таких форм як: економічний патронат, економічна кооперація та економічне протистояння. Постійні економічні війни з росією, військові дії

з 2014 року, виснажують національну економічну систему, значно обмежуючи її ресурси. Їх відновлення та відтворення має стати пріоритетом та базисом формування нової економічної стратегії та політики держави. В повоєнному періоді потрібен перехід до нової моделі економічного розвитку, заснованої на структурно-технологічній модернізації, розвитку реального сектору економіки, впровадженню інноваційних технологій у виробництво тощо. Проте це все можливе лише за умов отримання економічної допомоги та продовження курсу на євроінтеграцію.

Перспективами подальших наукових розвідок мають стати вирішення галузевих аспектів відновлення рівня економічної безпеки на основі аудиту наявного ресурсного потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Акімова Л. М. Механізм державного управління забезпеченням економічної безпеки в Україні : монографія. К. : Центр учбової літератури, 2018. 323 с.
2. Гбур З. В. Державне управління економічною безпекою України: теорія та практика : монографія. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня "Рута"», 2018. 408 с.
3. Денисенко М. П. , Колісниченко П. Т. Зарубіжний досвід регулювання економічної безпеки *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 6. С. 15–19.
4. Звіт про прямі збитки інфраструктури, непрямі втрати економіки від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України, та попередня оцінка потреб України у фінансуванні відновлення. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2022/07/NRC_CLEAN_Final_Jul1_Losses-and-Needs-Report.pdf
5. Корчевська Л. О. Міжнародний досвід формування інституціонально-правової основи безпекознавства. URL: http://iepjournals.com/journals/24/2016_4_Korchevska.pdf
6. Лекарь С. І. Зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки держави: адміністративно-правовий аспект. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2012. № 4(2). С. 103–111. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2012_4\(2\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2012_4(2)_16)
7. Петреман Т. В., Дубич К. В. Економічна безпека України: державне управління *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 19. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2021/16.pdf
8. Попадинець Н. М. Основні чинники забезпечення економічної безпеки України *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2016. Вип. 2(118). URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20162\(118\)/sep20_162\(118\)_020_PopadynetsNM.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20162(118)/sep20_162(118)_020_PopadynetsNM.pdf)
9. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28.01.2021 № 1150-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>
10. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>

11. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 / Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

12. Скорук О. В. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 6. Ч. 3. URL: http://www.visnyk_eco_nom.uzhnu.uz.ua/archive/6_3_2016ua/11.pdf

13. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року : Указ Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021 / Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0048525-21#Text>

14. Чубенко А. Г. Теоретико-правовий аспект забезпечення економічної безпеки. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2014. № 3. С. 88–101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvknvvs_2014_3_10